

פרק הרואה כתם

טומאה, כגון שישיבה האשה על הקרקע, ובשעה שעמדה ראתה כתם דם על הקרקע שתחתיה⁽⁷⁾.

ד. כתם שנמצא על גבי בגד צבעוני, שאפשר ששינה צבע הבגד את צבע הכתם⁽⁷⁾.

ה. קטנה שאין דרכה לראות, לא גזרו על כתמיה⁽⁸⁾.

[בזמן הזה רוב הנשים אינן מרגישות ביציאת הדם מגופן, אולם הכריעו הפוסקים שדם שיוצא מגופה כאורח הנשים מטמא מדאורייתא⁽⁹⁾, ורק כתם דם שמצאה בגופה או בבשרה טומאתו היא מדרבנן בלבד, ונוהגים בו ההתרים הנ"ל]⁽¹⁰⁾.

מתניתין:

- א. אשה הרואה כתם של דם על בשרה, שלא ב-11 הרגישה⁽¹⁾ ביציאת הדם מגופה, אלא מצאה הכתם על בשרה —

מדין תורה אשה שיצא ממנה דם אינה טמאה בטומאת נדה, אלא אם כן הרגישה ביציאת הדם.

דם שיצא בלא הרגשה נקרא בלשון חכמים 'כתם', ואינו מטמא. שנאמר 'דם יהיה זובה בבשרה' [ויקרא טו יט], ודרש רבי עקיבא 'דם ולא כתם'. דרשה נוספת להתר זה דרש שמואל מ'בבשרה', 'עד שתרגיש בבשרה'^(א).

מדרבנן גזרו טומאה גם על ה'כתמים'^(ב), אולם הגבילו חכמים את גזירתם והשאירו במקרים מסוימים את דין תורה:

א. במקום שישנה 'תליה' לכתם, כלומר שידוע לנו על מקור נוסף של דם שאפשר שמשם נפל הדם על האשה, כגון שעברה בשוק של טבחים שמצויים שם דמים, ואפשר שניתו עליה דם בשעה שעברה שם, תולים שאין הדם מגופה, וטהורה.

ב. כתם קטן שאין גודלו כגודל גריס^(ג).

ג. כתם שמצאתו על גבי דבר שאינו מקבל

ה. טעם היתר זה יבואר להלן פרק האשה [סא ב], ובהערה 68.

ו. לעיל ה א.

ז. ביאור פסק זה ראה בהערה 3.

ח. גם ההיתר לכתם הקטן מגריס נוהג בזמן הזה, וראה בהערות 51-52, ו 64.

1. נחלקו הראשונים והאחרונים האם משנתנו עוסקת רק בכתם דם שאין ידוע מהו מקורו,

א. יש מהראשונים שסוברים ששתי הדרשות הללו מלמדות על שני היתרים נפרדים, ויתבאר בהרחבה להלן בהערות 7-10, 13, 30, 56.

ב. סיבת גזירה זו תבאר להלן הערות 30-31, וראה עוד בהערה 82.

ג. יש מהאחרונים שסוברים שהיתר זה הוא חלק מההיתר הראשון שהקלו לתלות את הכתם בגורם חיצוני, ויתבאר להלן הערה 52, וראה עוד בהערות 64, 73, 76.

ד. טעם היתר זה יבואר בהערה 31.